

УДК 371.315.811.112.2(045)

Паршикова О. О.,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри німецької філології та перекладу і прикладної лінгвістики,
Київський національний лінгвістичний університет,
eparshykova@ukr.net;

Паустовська М. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології та перекладу і прикладної лінгвістики,
Київський національний лінгвістичний університет,
mpaustovska@ukr.net

СЕРІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ «DU» ДЛЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ

У публікації розкрито методичний потенціал серії навчально-методичних комплексів з німецької мови «DU» для майбутніх германістів і вчителів України, створених колективом українських і зарубіжних авторів під керівництвом професорів Н. Ф. Бориско (Україна) та Х. Каспер-Хене (Німеччина) у межах проекту ДААД і опублікованих у період з 2009 по 2018 рік. Розглянуто призначення, практичну мету, методичну концепцію, структуру та тематику навчально-методичних комплексів для студентів першого-четвертого курсів, наведено приклади реалізації вправ та завдань для інтегрованого формування компонентів іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності. Підручники серії «DU» рекомендуються для навчання німецької мови студентів першого-четвертого курсів бакалаврату закладів вищої освіти.

Ключові слова: навчально-методичний комплекс; іншомовне міжкультурне навчання; німецька мова; студенти бакалаврату.

Паршикова Е. А.,
доктор педагогических наук, профессор,
профессор кафедры немецкой филологии и перевода
и прикладной лингвистики,
Киевский национальный лингвистический университет,
eparshykova@ukr.net;

Паустовская М. В.,
кандидат педагогических наук, доцент,
доцент кафедры немецкой филологии и перевода
и прикладной лингвистики,
Киевский национальный лингвистический университет,
mpaustovska@ukr.net

СЕРИЯ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКИХ КОМПЛЕКСОВ «DU» ДЛЯ МЕЖКУЛЬТУРНОГО ОБУЧЕНИЯ НЕМЕЦКОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ-БАКАЛАВРОВ

В публикации раскрыто методический потенциал серии учебно-методических комплексов по немецкому языку «DU» для будущих германистов и учителей Украины, созданных коллективом украинских и зарубежных авторов под руководством профессоров Н. Ф. Бориско (Украина) и Х. Каспер-Хене (Германия) в рамках проекта ДААД и опубликованных в период с 2009 по 2018. Рассмотрены назначение, практическая цель, методическая концепция, структура и тематика учебно-методических комплексов для студентов первого-четвертого курсов, приведены примеры реализации упражнений и заданий для интегрированного формирования компонентов иноязычной межкультурной коммуникативной компетентности. Учебники серии «DU» рекомендуются для обучения немецкому языку студентов первого-четвертого курсов бакалаврата высших учебных заведений.

Ключевые слова: учебно-методический комплекс; иноязычное межкультурное обучение; немецкий язык; студенты бакалаврата.

Parshykova, Olena,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the German Language and Translation, and
Applied Linguistics Department,
Kyiv National Linguistic University,
eparshykova@ukr.net;

Paustovska, Marianna,
PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the German Language and Translation,
and Applied Linguistics Department,
Kyiv National Linguistic University,
mpaustovska@ukr.net

THE «DU» COURSE SERIES FOR CROSS-CULTURAL GERMAN LANGUAGE TEACHING TO BACHELOR STUDENTS

This publication reviews and discusses the methodological features of the “DU” course series for teaching the German language to Ukrainian pre-service language teachers and philologists majoring in Germanic studies, which was written by the team of Ukrainian and German authors under the supervision of Prof. Dr. N. Borisko (Ukraine) and Prof. Dr. H. Kasper-Hene (Germany) as a part of one of the DAAD projects, and which was published in 2009-2018. The mission, objectives, methodological concept, structure and themes of the German course series for students of all four years of study are reviewed. The examples of exercises and tests aimed at developing different components of foreign language cross-cultural communicative competence are provided. The course books of the “DU” series are recommended for teaching the German language to Bachelor students of higher education institutions.

Key words: language course series; foreign language cross-cultural education; the German language; Bachelor students.

Більше 10 років тривала плідна робота міжнародного авторського колективу під керівництвом професора, доктора педагогічних наук Н. Ф. Бориско та професора, доктора наук Х. Каспер-Хене над серією навчально-методичних комплексів (НМК) з німецької мови для майбутніх германістів і вчителів України під назвою «DU». Скорочена назва НМК дуже влучна і символічна, оскільки включає одночасно декілька понять. DU – скорочення від Deutschunterricht (заняття з німецької мови), початкові букви назв країн мови, що вивчається, і рідної мови (Deutschland – Ukraine), а також дружнє звернення до суб'єктів навчання: DU – Studierender und Lehrender (Ти – студент і викладач). У створенні цієї

серії НМК брали участь автори з України, Німеччини і Швейцарії, зокрема: Е. Бондаренко (Київ), Н. Бориско (Київ), К. Бруннер (Дрезден), Е. Васильченко (Одеса), А. Гайтнер (Дрезден), В. Гутник (Київ), М. Делеа (Фрібург), Н. Жданова (Київ), Х. Каспер-Хене (Геттінген), Л. Клошкіна (Геттінген), К. Лайх (Марбург), М. Льонкер (Геттінген), Г. Мельничук (Кривий Ріг), Г. Німчик (Геттінген), Л. Олексина (Чернівці), І. Осовська (Чернівці), Н. Петрашук (Львів).

Серія НМК «DU» призначена для міжкультурного навчання німецької мови майбутніх германістів і вчителів – студентів 1-4 курсів закладів вищої освіти України. Вона створена на базі таких освітніх документів, як: «Типова навчальна програма з німецької мови для університетів і педагогічних інститутів» (2004, Київ), «Europäisches Profil für die Aus- und Weiterbildung von Sprachlehrkräften. Ein Referenzrahmen» (2004), «Europäisches Portfolio für Sprachlehrende in Ausbildung. Ein Instrument zur Reflexion» (2008) та «Europäisches Profiltraster für Sprachlehrende» (2013).

Серію НМК «DU» розроблено і створено в рамках німецько-українського проекту під назвою «Розробка і видавництво серії навчально-методичних комплексів для майбутніх германістів і вчителів України» (2007-2018), партнерами якого стали Німецька академічна служба обмінів (DAAD), Університет ім. Георга Аугуста міста Геттінген (ФРН), Київський національний лінгвістичний університет, Криворізький державний педагогічний університет, Львівський національний університет ім. І. Франка, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича та деякі інші заклади вищої освіти.

Серія НМК «DU» призначена для студентів з вихідним рівнем володіння німецькою мовою B1/B1+ з метою використання на практичних заняттях з німецької мови як першої іноземної в університетах і педагогічних інститутах. Усю серію опубліковано у видавництві «Нова книга» (Вінниця) протягом 2009-2018 рр. (Рис. 1).

Методична концепція НМК «DU» базується на сучасному компетентнісному, рівневому, рефлексивному підходах до навчання іноземної мови, інтегрує інформаційно-країнознавчий, діяльнісно-прагматичний та міжкультурно-контрастивний підходи, втілює проблемно-тематичний принцип організації змісту навчання, забезпечує професійно-орієнтоване особистісно-діяльнісне навчання німецької мови студентів, сприяє розвитку їхньої освітньої автономії.

Кінцевою практичною метою використання НМК «DU» є навчання студентів німецькомовного спілкування шляхом формування міжкультурної комунікативної компетентності (МКК) професійного спрямування на рівнях С 2.1 (в аудіюванні, діалогічному мовленні та письмі) і С 2.2 (у читанні та у монологічному мовленні).

Кожний НМК серії включає підручник з робочим зошитом, книжку для викладача німецькою мовою та компакт-диски з текстами для аудіювання та фонетичними вправами.

Розділи (Lektionen) підручників побудовано на основі двох моделей: для «DU 1» і «DU 2» та для «DU 3» і «DU 4» з чіткою і логічною структурою, що враховує ступінь навчання і підготовку студентів.

Розділи в «DU 1» і «DU 2» складаються з підрозділів для формування і вдосконалення мовленнєвих компетентностей в говорінні, читанні, аудіюванні та письмі, окремо та в різних комбінаціях. Блоки вправ для формування лексичної і граматичної компетентностей інтегровано у зазначені підрозділи. З огляду на особливу роль фонетичної компетентності для майбутніх учителів вправи для її формування подано в окремому підрозділі наприкінці кожного розділу, що уможливує проведення окремих занять з практичної фонетики («DU 1»). Вправи фонетичного підрозділу «DU 2» укладено на матеріалі підтем і проблем відповідного розділу, тому доцільно опрацьовувати їх інтегровано на заняттях з практики мовлення. Перед граматичним підрозділом розміщено блок граматичних правил, таблиць і схем (Grammatikübersicht) та списки нових слів і виразів. Кожний розділ включає також різноманітні рубрики, а саме: навчальні стратегії у вигляді порад і пам'яток (Lerntipps), проекти (Projekte), вправи і завдання на порівняння мов і культур (Sprach- und Kulturvergleich), професійно орієнтовані завдання і вправи. Особливістю НМК «DU 1» та «DU 2» є виділення в рубриках рівнів навчання читання, говоріння, аудіювання та письма, що забезпечує дидактично доцільну організацію навчального процесу від простого до складного.

Розділи підручників «DU 3» і «DU 4» складаються з 5-6 проблемно-тематичних комплексів (підрозділів), які включають вправи і завдання для формування

мовленнєвих і мовних компетентностей, а також лінгвосоціокультурного та навчально-стратегічного компонентів німецькомовної МКК. Згідно з навчальною програмою граматику подано у функціонально-семантичних полях з професійно орієнтованими вправами і завданнями в окремому підрозділі (Der Ernst des Lebens). Таке виокремлення граматики не порушило важливого принципу діяльнісно орієнтованого навчання серії «DU» – оволодіння граматичною компетентністю відбувається в процесі навчання іншомовного спілкування. Інші рубрики (проекти, порівняння культур, культурні поради) і блоки (списки нових слів і виразів) є ідентичними застосованим у «DU 1» і «DU 2». Загальною для всіх підручників серії є вступна сторінка, яка містить низку фотографій та запитань до них, що сприяють створенню в студентів мотивації до опрацювання тем і проблемно-тематичних комплексів, асоціацій та антиципацій, формуванню образів країн мов, що вивчаються, у порівнянні з образом рідної мови.

Тематика серії чітко відповідає вимогам навчальної програми з німецької мови для університетів і педагогічних інститутів. «DU 1» передбачає навчання міжкультурного спілкування німецькою мовою студентів першого курсу в межах таких тем: «Kennен lernen – wahrnehmen», «Studium», «Tagesablauf», «Landschaft; Wetter, Freizeit», «Feste», «Familie», «Wohnen». НМК «DU 2» присвячено формуванню МКК у студентів другого курсу в межах таких тем: «Berufe», «Dienstleistungen», «Gesundheit», «Sport und Fitness», «Theater», «Reisen», «Deutschland», «Schweiz», «Österreich», «Ukraine». Навчальні матеріали та завдання НМК «DU 3» дозволяють студентам третього курсу обговорювати проблеми таких тем, як «Kino», «Bildende Kunst», «Menschen von heute», «Wir leben in einer Welt», «Umwelt und Umweltschutz», «Man lernt solange man lebt», «Massenmedien». НМК «DU 4» надає студентам четвертого курсу можливість спілкуватися і дискутувати німецькою мовою на основі таких проблемно-тематичних комплексів, як «In der Welt der Musik», «Brücken bauen», «Mensch und Gesetz», «Lehrer und Gesellschaft», «Herausforderung Demokratie», «Neue Medien».

Коротко проаналізуємо перший розділ підручника «DU 2», присвячений темі «Berufe» (Професії). На першій сторінці з фотографіями представників різних професій студентам пропонується обговорити такі питання:

1. Welcher dieser Berufe ist zurzeit in der Ukraine besonders beliebt? Warum?
2. Wie heißt der Beruf auf Bild B und womit wird er oft symbolisch verbunden? (Dargestellt ist der Beruf des Schornsteinfegers.)

3. Versetzen Sie sich in den Mann auf Bild D: Welche Gedanken hat er? (Dargestellt ist ein deutscher Postbote in den Alpen.)
4. Gibt es unter den Bildern typisch deutsche bzw. typisch ukrainische Berufe?
5. Zählen Sie 10 derzeit bekannte internationale Berufe.

Перший підрозділ «Sprechen I und Lesen I» містить шість блоків, у яких пропонується обговорити загальні питання із світу професій, в процесі чого відбувається ознайомлення студентів з новими лексичними одиницями, основними поняттями та проблемами теми, наприклад «Frauen- und Männerberufe». Використання цієї лексики а) демонструється в простих текстах на знайомому граматичному матеріалі (Lesen I), б) реалізується в іншомовному спілкуванні на основі лексичних вправ на вибір, розподіл, групування, добір, підпорядкування лексичних одиниць, а також умовно-комунікативних вправ (Sprechen I), що включають значну кількість опор, зокрема, мовленнєві зразки (наприклад Redemittel zur Diskussion: Zustimmung / Ablehnung), лексичні одиниці, поради до використання студентами навчальної стратегії Mind Map (Рис. 2).

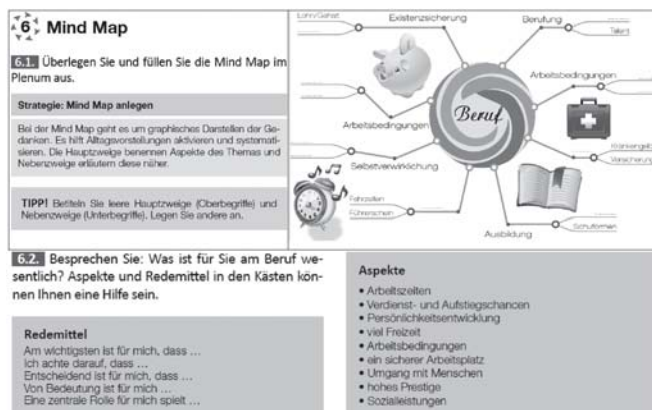

Рис. 2. Фрагмент підручника «DU 2»

Другий підрозділ «Lesen II und Hören I» містить текст для читання «Infotag im Berufsschulzentrum», який є одночасно навчальним та автентичним, оскільки написаний з навчальною метою носієм мови (Angelika Teßmer), включає лексику, яка вивчається та відповідає інтересам студентів. Дотекстові завдання налаштовують студентів на роботу над текстом, коментують нові для студентів країнознавчі факти та реалії (див. вправи 1.1. та 1.2 зі С. 19, на Рис. 3).

Мета післятекстових завдань – контроль розуміння тексту, уточнення та узагальнення інформації, порівняння з рідною країною, висновки (Рис. 4).

Тексти для аудіювання в наведеному розділі є автентичними інтерв'ю зі студентами педагогічного

- 1.1.** Besprechen Sie in Kleingruppen und dann im Plenum:
- Was stellen Sie sich unter dieser Maßnahme vor?
  - Wo findet sie gewöhnlich statt?
  - Wie stellen Sie sich ein Berufsschulzentrum vor?
  - Wer sind die Ratgeber? Wer sind die Beratenden?
  - Was würden Sie von einer solchen Beratung erwarten?
  - Nützt die Berufsberatung nur den Schülern / Studenten oder gibt es auch noch andere, die davon profitieren?
- 1.2.** Lesen Sie die Definitionen und wählen Sie die richtige bzw. passende.
1. Die Hauptaufgaben der Agentur für Arbeit (früher Arbeitsamt) sind: a) Arbeitsvermittlung und Berufsberatung; b) Ausbildung; c) Rentenzahlung.
  2. Das Halbjahreszeugnis ist: a) eine Bescheinigung, die ein Arbeiter nach 6 Monaten bekommt; b) eine Urkunde über die Jahresleistungen eines Schülers; c) ein Zeugnis nach dem Schulhalbjahr im Februar.
  3. Die Ausbildungsvergütung ist: a) das Geld, das die Auszubildenden von den Eltern bekommen; b) das Geld, das die Auszubildenden vom Staat gezahlt bekommen; c) das Geld, das die Auszubildenden vom Lehrbetrieb gezahlt bekommen; d) das Geld, das die Auszubildenden für die Ausbildung zahlen müssen.
  4. Ein ärztliches Attest ist: a) eine Verschreibung des Arztes für ein bestimmtes Medikament; b) eine Bescheinigung über Arbeitsunfähigkeit; c) eine Krankmeldung.

Рис. 3. Фрагмент підручника «DU 2»

- 1.4.** Lesen Sie den Text noch einmal detailliert und antworten Sie auf die Fragen.
- Wozu kommen die Schüler ins Berufsschulzentrum?
  - Wer nimmt am Infotag teil?
  - Welches Infomaterial steht den Besuchern des Berufsschulzentrums zur Verfügung?
  - Welche Branchen sind für die Schüler von besonderem Interesse?
  - Was haben die Schüler im Laufe des Infotages erfahren?
  - Was erfahren Sie über die Ausbildungsvergütung?
  - Was ist die Voraussetzung für einen Wunschberuf?
- 1.5.** Die Klasse 10a versammelt sich mit ihrem Klassenlehrer in der Aula und wertet ihre Erfahrungen vom Infotag in einem Gespräch aus. Die Schüler sprechen über die eingeholten Informationen und ihre Pläne. Ordnen Sie diese den Namen zu.
1	Chris	
2	Kavin	
3	Paul	
4	Malco	
5	Sandra	
- 1.6.** Fassen Sie zusammen, welche Berufswünsche Jugendliche in Deutschland haben.
- 1.7.** Sie sind als Lokalreporter der Landkreiszeitung zu diesem Infotag gegangen. Schreiben Sie einen kurzen Bericht darüber. Die Zeitung wird nur einen abdrucken, bemühen Sie sich also, dass es Ihrer wird.
- 1.8.** Gibt es in den ukrainischen Schulen einen Infotag? Vergleichen Sie den Infotag in Deutschland mit dem in Ihrem Land.

Рис. 4. Фрагмент підручника «DU 2»

інституту міста Швєбіш-Гмюнд (Німеччина) і готують студентів до німецькомовного спілкування на основі підтеми Berufswünsche. Дотекстові вправи передбачають актуалізацію лексики теми та ознайомлення з новими поняттями, уточнення культурно маркованих лексичних одиниць. Завдання, які студенти виконують у процесі аудіювання, спрямовані на формування умінь як глобального, так і селективного аудіювання (див. приклади на Рис. 5).

Окремими блоками викладено навчальний матеріал для формування граматичної компетентності

- 2.3.** Hören Sie das Interview mit Sina Koller, einer Studentin aus Schwäbisch Gmünd, und markieren Sie die Themen, die nicht angesprochen wurden.
- 2.4.** Hören Sie das Interview noch einmal und beantworten Sie folgende Fragen.
- Welche Fächer studiert Sina an der Pädagogischen Hochschule?
  - Warum möchte die Studentin später ausgerechnet in Baden-Württemberg arbeiten?
  - Wie viele Verwandte Sinas sind Lehrer?
  - Aus welchem Grund ist ihr Studium gebührenfrei?
  - Welche finanzielle Hilfe können deutsche Studenten beantragen?
  - Warum jobben so viele Studenten nebenbei?
- 2.5.** Setzen Sie die fehlenden Begriffe in die Lücken ein und prüfen Sie die Richtigkeit beim wiederholten Hören des ersten Interviews.
- a) Sina studiert _____ an der Pädagogischen Hochschule.
  - b) Sina erklärt, dass man nur mit einem _____ oder Fachhochschulabschluss studieren kann.
  - c) An der Pädagogischen Hochschule schließt man das Studium mit einem _____ ab.
  - d) Sina fällt unter die Geschwisterregelung, sie kann _____ studieren.
  - e) Weil das Einkommen der Eltern festgelegte Grenzen nicht überschreitet, kann Sina _____ beantragen.

Рис. 5. Фрагмент підручника «DU 2»

студентів на основі теми, що опрацьовується. Він включає завдання для повторення, узагальнення та усвідомлення вже відомих граматичних явищ німецької мови, а також завдання та вправи для ознайомлення студентів з новими мовними закономірностями. Велика увага приділяється вправам на впізнавання та розрізнення граматичних явищ, а також стимулювання ментальної діяльності студентів з розуміння та усвідомлення правил граматики німецької мови.

На особливу увагу заслуговує підрозділ «Lesen III und Sprechen II», в якому студенти ознайомлюються з видатними письменниками країн мови, що вивчається, та їхніми творами. В цій частині підручника автори пропонують студентам прочитати уривки з обраних творів, які пов'язані з майбутньою професією вчителя, факти з біографії авторів, обговорити в групі актуальні проблеми твору тощо.

Беззаперечною заслугою авторів серії НМК «DU» є значна кількість професійно орієнтованих завдань, вправ і проєктів. Професійна орієнтація навчання німецької мови у НМК «DU» забезпечується, передусім, відповідною тематикою уроків. Навчальні матеріали та комунікативні завдання відповідних розділів та підрозділів передбачають обговорення і дискусії професійно орієнтованих питань і проблем, використання професійно цікавих і корисних текстів для читання і аудіювання. Перевагою серії НМК є поступове та послідовне формування в студентів професійно орієнтованої МКК. Наприклад, у НМК «DU 1» і «DU 2» передбачено формування основ професійно орієнтованої МКК на основі власного досвіду, ініційованої рефлексії та аналізу навчальних матеріалів, а також ознайомлення з новими прийомами учіння та їх аналіз, надбання елементарних методичних знань (Рис. 6).

- 4.2.** Sie sind Lehrer. Erklären Sie Ihren Schülern, wie man eine Bewerbung schreibt. Gehen Sie dabei auf die formalen und inhaltlichen Strukturen in den Kästen ein. Verwenden Sie die Redemittel.

Рис. 6. Фрагмент підручника «DU 2»

Професійно орієнтована МКК майбутніх вчителів німецької мови формується більш інтенсивно в НМК «DU 3» під час виконання, аналізу та укладання власних вправ і завдань шляхом міждисциплінарної координації з методикою, педагогікою і психологією, адаптації наявних вправ і завдань до потреб та особливостей визначеного типу «учня», і його рівня володіння німецькою мовою, укладання мовних ігор та надання ігрового характеру мовним вправам з наступним виконанням, аналізом і оцінюванням їх ефективності, методичної підготовки додаткових текстів для читання та аудіювання, а також роздаваль-

ного матеріалу. У НМК «DU 4» професійний складник МКК студентів удосконалюється шляхом обговорення, аналізу та оцінювання власної педагогічної практики та проблем, використання фахових текстів, проєктів з професійною домінантою, програвання фрагментів уроків тощо.

Цінним надбанням для методики викладання іноземної мови є приклади інструкцій, порад, завдань для інтегрованого формування мовних і мовленнєвих компетентностей з навчально-стратегічною компетентністю, що забезпечує свідомий когнітивний і рефлексивний підхід студентів до процесу власного учіння, самоаналізу і самоконтролю.

Неможливо переоцінити потенціал серії НМК «DU» у контексті головної мети міжкультурного іншомовного навчання – формування всіх компонентів МКК. Когнітивний, афективний і процесуальний компоненти МКК включають уміння і знання, специфічні здібності, що ґрунтуються на відкритості до пізнання інших культур, соціокультурній спостережливості, чутливості та усвідомленості, здатності особистості до рефлексії, толерантності, емпатії тощо.

Знання, що надаються серією НМК «DU» у межах когнітивного компонента МКК, – це не лише «класичні» країнознавчі знання (тобто інформація про культури німецькомовних країн, що відкриває обрії людської діяльності), а й соціокультурні знання (опанування нових культурно зумовлених моделей поведінки і норм спілкування) та міжкультурні знання (різноманіття стратегій спілкування з представниками інших культур, зіставлення і порівняння культур, координування перспектив). Наприклад, у межах теми «Berufe» НМК «DU 2» студенти забезпечуються інформацією щодо особливостей влаштування на роботу в країнах, мова яких вивчається, зокрема про процедуру співбесіди, документи для співбесіди, правила написання резюме тощо. Багато завдань реалізуються в змодельованому діалозі культур, мають міжкультурний характер (Рис. 7).

У кожному розділі НМК «DU» студентам надаються також якісні, цікаві та корисні навчальні матеріали для формування процесуального компонента МКК (комунікативно-процедуральні знання і вмін-

Рис. 7. Фрагмент з підручника «DU 2»

ня, зокрема про культурно специфічні цінності, традиції, норми, моделі поведінки, культурні стандарти, стилі спілкування, міжкультурні непорозуміння і конфлікти, а також знання про невербальні та паравербальні особливості міжкультурного спілкування) і афективного компонента МКК (знання щодо механізмів міжособистісного сприйняття і вміння їхнього застосування, зокрема, які стосуються ідентифікації, рефлексії, стереотипізації, етнічних авто- і гетеростереотипів, упереджень тощо, а також знання про культурну зумовленість сприйняття та оцінювання і вміння нейтралізувати власний етноцентричний фільтр і переймати перспективу «іншого»).

Таким чином, стає очевидною доцільність використання для іншомовної міжкультурної підготовки майбутніх учителів німецької мови саме НМК «DU», що є першою вітчизняною серією підручників, яка:

- створена спільними зусиллями викладачів і науковців України, ФРН, Австрії та Швейцарії на основі виключно автентичних матеріалів з метою ефективної реалізації міжкультурного діалогу;
- забезпечує наступність та інтегрованість освітнього процесу для міжкультурного навчання студентів німецької як першої іноземної мови з першого по четвертий курси, а також професійно орієнтовану підготовку майбутніх учителів;
- послідовно і цілеспрямовано виховує автономного студента, який прагне вчитися самостійно й відповідально.

На завершення слід відмітити, що створені колективом авторів НМК «DU» є значним внеском у розвиток методики викладання іноземної мови та реалізують ефективно міжкультурне навчання німецької мови студентів закладів вищої освіти України.

Отримано 14.10.2018 р.